

Finansdepartementet

LOs yttrande gällande Anpassningar till AI-förordningen – Säker användning, effektiv kontroll och stöd för innovation SOU 2025 nr 101

LO har valt att svara på remiss av SOU 2025:101 genom ett urval av synpunkter.

LO vill inledningsvis lyfta frågan om det pågående digitala omnibus initiativet. LO anser det vara ytterst anmärkningsvärt och beklagligt att Kommissionen nu lägger fram förslag som gäller AI-förordningen, när den till stora delar ännu inte har börjat gälla. Härutöver innebär en forcerad lagstiftningsprocess inom EU en risk i sig. Det finns en uppenbar risk för att inte bara de materiella värdena i regelverket i sig omintetgörs. Brister i rättssäkerhet och förutsägbarhet i processen kan i förlängningen utgöra en risk för tilltron till EU som lagstiftare. LO är emot förändringar av AI-förordningen som sänker de materiella värdena och skyddet för enskilda och arbetstagare.

Arbetsplatserna och arbetstagarna står i centrum för samhällets digitalisering. Det är på våra arbetsplatser som AI-system, produkter och maskiner med AI-teknik utvecklas men också används i det dagliga arbetet. Därför är frågan om AI och regleringen av AI av största betydelse för LO. LO har därför välkomnat att AI i arbetslivet och utbildning klassificerats som högrisk. Det är viktigt att praxis för vad som utgör ett högrisksystem har en låg tröskel och att det skapas en allmän samstämmighet kring vad som utgör hög risk. Det är olyckligt om värderingen av högrisk-AI lämnas helt i enskilda företags godtyckliga händer och utan kontroll eller uppföljning. LO välkomnar därför utredningens förslag om att Sverige ska ha en aktiv roll i EUs arbete med förordningen.

LO noterar att utredningen också lyfter LOs och övriga fackliga centralorganisationers önskan om återkommande samråd med arbetsmarknadens parter kopplat till högrisk-AI och tillhandahållarnas (arbetsgivarnas) skyldigheter. LO vill se att den eller de myndigheter som direkt eller indirekt får markandskontrollansvaret för högrisk i arbetsliv och utbildning får i uppdrag att regelbundet samråda med arbetsmarknadens parter i dessa frågor.

LO och övriga fackliga centralorganisationer har också framfört vikten av samverkan inom och mellan myndigheter med kontrollansvar. LO välkomnar därför utredningens förslag i dessa delar. LO välkomnar också att utredningen ser behov av en sammanhållen och ordentlig myndighetsstruktur för kontroll och efterlevnad. Detta ligger helt i linje med det LO tidigare fört fram i sitt yttrande gällande AI-kommissionens Färdplan för Sverige (SOU 2025:12) där LO vill se en mer sammanhållen digitaliserings- och AI-strategi och en ordentlig förvaltningsstruktur för att bära upp den.

Det är dock av stor vikt att myndigheterna som ges ett kontrollansvar också får tillräckligt med resurser för att klara uppdraget på bästa sätt. Det är också viktigt att myndigheterna och dess arbetstagare har den kompetens som krävs för uppdraget.

LO noterar att utredningen hörsammat frågan om information till arbetstagare som LO framfört gemensamt med TCO och Saco till utredningen. LO vill igen betona vikten av att införande och användning av digitala system eller maskiner redan är en del av regler och processer för information, samråd och inflytande genom bland annat MBL, arbetsmiljöreregleringar och kollektivavtal. Regeln om information i AI-förordningen får inte tolkas som att arbetsgivaren därmed fullgjort sin informationsskyldighet utan att följa gängse regler och avtal som existerar mellan parterna på arbetsmarknaden.

Dock ser LO i sina enkätstudier till arbetare och genom det arbete som bland annat gjorts genom projektet Det goda arbetet i en ny tid att arbetstagare och fackliga representanter alldeles för sällan är involverade inför, under och efter att ny teknik införs på arbetsplatserna. Detta är olyckligt och det finns ett stort förbättringsbehov för att ny teknik på arbetsplatserna hanteras inom gängse modell. Det är därför extra viktigt att nya regler om information inte grumlar bilden av rättigheter och skyldigheter ytterligare.

LO noterar att utredningen gör bedömningen att utredningens förslag kommer att leda till utökad personuppgiftsbehandling. LO menar att detta ska ske noga avvägt och att individens dataskydd och integritet måste värnas. Det kan finnas anledning att följa upp den utökade personuppgiftsbehandlingen över tid.

En av artiklarna i AI-förordningen med stor betydelse för arbetstagarna är reglerna kopplat till AI-kunnighet. LO anser att AI-kunnighet redan är en naturlig del av det kompetensansvar som arbetsgivarna (tillhandahållarna) har gentemot arbetstagarna. LO anser att kompetens är en nyckel till såväl konkurrenskraftig som hållbar och ansvarsfull AI-utveckling och användning.

LO har tidigare lyft vikten av att AI-kunnighet görs begripligt för att därmed kunna omsättas i kompetensinsatser. LO välkomnar därför utredningens förslag att berörd myndighet för ansvar och tillsyn för frågorna om AI-kunnighet som också inkluderar att tillhandahålla vägledning i ett bredare perspektiv som LO tolkar det. Detta går helt i linje med LOs tidigare ståndpunkter där LO lyft att staten (genom myndigheter) behöver ha en sammanhållen och långsiktig strategi och finansiering för den digitala baskunskapen i samhället.

Med vänlig hälsning
Landsorganisationen i Sverige

Johan Lindholm

Linda Brotons
Handläggare